

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ICOMOS
ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΩΝ

2^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ 8-9-10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2002

ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

Οι ηλεκτρονικές τουριστικές πόλεις και τα παρεχόμενα μέσα

Μπακογιάννης, Ε., Στάμου, Α. & Σιόλας, Α

Βασικός άξονας αυτής της εργασίας είναι η προσαρμογή της τουριστικής πόλης στις ανάγκες και τα δεδομένα της ψηφιακής εποχής, της κοινωνίας της πληροφορίας. Από την εξυπηρέτηση του πολίτη μέχρι την πολιτική για την τουριστική υποδομή και την ηλεκτρονική διαχείριση της πολιτισμικής πληροφορίας στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε υποδομές και υπηρεσίες που στηρίζονται σχεδόν αποκλειστικά στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών. Το πρώτο βήμα είναι ένας ολοκληρωμένος στρατηγικός σχεδιασμός για την προώθηση των νέων τεχνολογιών σε επίπεδο αστικών λειτουργιών των οργανωμένων σε τουριστικό επίπεδο Δήμων.

Είναι γεγονός ότι τα νησιά του Αιγαίου, ανήκουν σε εκείνες τις περιοχές που έχουν μια καλή σχέση με την διαχείριση της πληροφορίας δεν χρησιμοποιούν όμως στο έπακρο την τελευταία τεχνολογία. Περιορίζονται στην διαφήμιση τουριστικών υπηρεσιών μέσα από τα διάφορα portals, τα οποία τις περισσότερες φορές είναι ερασιτεχνικά και εκτός από κάποια φωτογραφική απεικόνιση της βασικής υποδομής και μια σύντομη περιγραφή, δεν παρέχουν καμία άλλη δυνατότητα στον χρήστη και μελλοντικό επισκέπτη της περιοχής. Αυτό όμως, δεν φτάνει για τον σύγχρονο και ενημερωμένο υποψήφιο επισκέπτη, αφού δεν αντιλαμβάνεται ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών βελτιώνει την εξυπηρέτηση του ή τις παρεχόμενες, προς αυτόν, υπηρεσίες παρά μόνο βελτιώνει και εξυπηρετεί την συλλογή πληροφοριών.

Ο επόμενος στόχος αφορά την άμεση και αποτελεσματική αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες και βεβαίως την προσαρμογή όλων των τουριστικών και πολιτισμικών υποδομών στις καινούργιες συνθήκες. Αυτό ίσως είναι το πιο δύσκολο και κυρίως το πιο αναγκαίο βήμα για να περάσουμε πραγματικά στην εποχή της ψηφιακής τουριστικής πόλης.

Για την χάραξη αυτού του σχεδιασμού απαιτείται καταρχάς η καλωδίωση του διοικητικού κέντρου των τουριστικών περιοχών με δίκτυα υψηλής χωρητικότητας όπως είναι το δίκτυο οπτικών ινών ή η δημιουργία υποδομής ασύρματης πρόσβασης. Παράλληλα η ψηφιακή έκδοση, είναι ένα από τα πιο σύγχρονα επικοινωνιακά μέσα, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε πληροφοριακά περίπτερα (infokiosk) έξω ή και μέσα στο φυσικό τουριστικό χώρο. Η χρήση infokiosk σε χώρους όπως πολυκαταστήματα, εκθεσιακούς χώρους, αεροδρόμια και αλλού καθιστά δυνατή τόσο την αναγκαία πληροφόρηση του κοινού, όσο και την σωστή προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών. Ο συνδυασμός των ψηφιακών εκδόσεων με κατασκευές που προωθούν το προφίλ της περιοχής δίνει τον πιο αποτελεσματικό τρόπο επικοινωνίας στο περιβάλλον (εξωτερικούς χώρους). Η δημιουργία ειδικών ξεχωριστών κατασκευών για τον κάθε επισκέπτη δίνει μια μοναδικότητα στον τρόπο απεικόνισης της πληροφορίας που προβάλλει.

Η διαδικασία απαιτεί σε επίπεδο ανάλυσης την συζήτηση, συγκέντρωση πληροφοριών, των εντοπισμό των προβλημάτων, των εντοπισμό των αποδεκτών, των καθορισμό των παραμέτρων, την δημιουργία του προγράμματος και τέλος την εκτίμηση του κόστους για την παραγωγή. Παράλληλα θα συμβάλλει στην ανάπτυξη

ιδεών η πραγματοποίηση μιας έρευνας σχετικά με την περιοχή για να ανακαλυφθούν και άλλες δυνατότητες που δεν έχουν κορεστεί τουριστικά και πολιτισμικά, ενώ για την ανάπτυξη του σχεδιασμού είναι απαραίτητη η δημιουργία πρωτοτύπων, που θα σχετίζονται με το μοντέλο του νησιού ή της εκάστοτε περιοχής, όπου θα πραγματοποιείται και ο έλεγχος συμβατότητας με τους αρχικούς στόχους που είχαν τεθεί και είχαν σχέση με την βελτίωση της πληροφοριακής υποδομής.

Στη φάση της υλοποίησης είναι απαραίτητη η κατασκευή (κωδικοποίηση - δημιουργικό) του ηλεκτρονικού υλικού, οι προσαρμογές στα τοπικά δεδομένα και οι τελικές αλλαγές από τις οποίες θα πρόκυψη το δοκιμαστικό πρωτότυπο (beta version) που θα μας οδηγήσει στο Debugging δηλαδή και στην τελική παραγωγή του υλικού, η οποία μπορεί να είναι είτε σε cd-rom, είτε σε μια κωδικοποίηση συμβατή με γλώσσα προγραμματισμού που να μπορεί να αποτελέσει δικτυακή σελίδα. Σημαντικός παράγοντας στο ηλεκτρονικό υλικό είναι η άμεση ενημέρωσή του, όπου στην μορφή του cd-rom είναι πολύ δύσκολη σε αντίθεση με την ηλεκτρονική σελίδα που μπορεί να είναι όσο τακτική επιθυμούμε. Η ηλεκτρονική πύλη είναι κάτι ζωντανό, το οποίο μεταδίδει τον παλμό της περιοχής, τα γεγονότα τις εκδηλώσεις και τα δρώμενα ενώ διαφέρει από τα ΜΜΕ σε πολύ μεγάλο βαθμό αφού ο χρήστης έχει την απόλυτη ελευθέρια της επιλογής των δεδομένων που επιθυμεί και δεν γίνεται δεκτή όλη της ειδησιογραφίας που πιθανά δεν τον αφορά.

Σημαντική είναι η χρήση των πολυμέσων στην παρουσίαση της ηλεκτρονικής πόλης μέσα από τους τουριστικούς οδηγούς. Η πρόοδος της τεχνολογίας έχει δημιουργήσει το κατάλληλο υπόβαθρο ώστε να επιτευχθεί το πέρασμα των παραδοσιακών εκδόσεων σε ψηφιακές χωρίς μείωση του αναγνωστικού κοινού. Οι ψηφιακές εκδόσεις δίνουν τη δυνατότητα παραγωγών με εργαλεία που καθιστούν εύκολη την πρόσβαση στο περιεχόμενό τους. Εργαλεία γρήγορης αναζήτησης, διαμόρφωσης δεδομένων, συγκριτικών παρουσιάσεων σε συνδυασμό με τεχνολογίες ψηφιακής εικόνας, ήχου και video τις καθιστούν εντυπωσιακότερες και χρησιμότερες από ποτέ. Λαμβάνοντας υπ' όψη μας την αντοχή του μέσου στο χρόνο, την εύκολη αναπαραγωγή του, ακόμα και από τον τελικό χρήστη, καθώς και το χαμηλό κόστος, διαπιστώνουμε ότι είναι ό,τι πιο ελκυστικό στο χώρο των εκδόσεων.

Ένα ακόμα εργαλείο έρχεται να προστεθεί στα πιο πάνω και είναι οι τρισδιάστατες απεικονίσεις. Ο τομέας αυτός χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες πιο εξειδικευμένα και δημιουργεί την τρισδιάστατη οπτικοποίησης. Όλο και περισσότερες επιχειρήσεις που ασχολούνται επαγγελματικά με την δημιουργία portals, και δικτυακών πυλών χρησιμοποιώντας σχέδιο είτε αρχιτεκτονικό, είτε ελεύθερο, είτε διακοσμητικό αντιλαμβάνεται την ανάγκη για καλύτερη και πιο ρεαλιστική απεικόνιση των ιδεών του και των αναπαραστάσεων του. Η χρήση λογισμικού κατασκευής τρισδιάστατων αναπαραστάσεων καθιστά δυνατή την παρουσίαση αντικειμένων, περιοχών, μνημείων ή ακόμα και πόλεων που να απεικονίζουν την πραγματική κατασκευή που υπήρχε, εμφανίζοντας ακόμα και σε εικονική πραγματικότητα τη παρουσία του επισκέπτη σε μια άλλη εποχή. Σε συνδυασμό με τη χρήση ψηφιακού video μπορούν να δημιουργηθούν εικονικές κατασκευές στις οποίες μπορούμε να περιηγηθούμε αφήνοντάς μας μια πιο πλήρη αίσθηση της τελικής κατασκευής.

Ως παράδειγμα αξίζει να αναφερθεί μια σπουδαία δουλειά του Ινστιτούτου Έρευνας Αιγαίου, όπου σε συνεργασία με την κα Ναννίνα Σακκά - Νικολακοπούλου, εκπαιδευτικό και συγγραφέα παιδικής λογοτεχνίας και τον κ. Απόστολο Σπανό,

Θεολόγο - Παλαιογράφο δημιούργησαν το έργο *"Η Εθνική και Πολιτισμική Δράση των Μοναστηριών του ΒΑ Αιγαίου και της Κύπρου"*, που είχε σκοπό την ανάπτυξη μιας νέας δυναμικής στις πολιτικές και μεθόδους προβολής, διαχείρισης και προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς μέσω της παρουσίας της πλούσιας ιστορίας των μοναστηριών των νησιών Λέσβου, Χίου, Σάμου, Ικαρίας και Κύπρου.

Βασικός στόχος της πρότασης ήταν η πολιτιστική θωράκιση των κατοίκων των νησιών αυτών, επισημαίνοντας τη διαχρονική και συνεχή ελληνική παρουσία, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, στην ευρύτερη περιοχή του ΒΑ Αιγαίου και της Κύπρου καθώς και την ανάγκη μιας δυναμικής παρουσίας και εξέλιξης στο μέλλον. Ερευνήθηκαν 29 συνολικά μοναστήρια στα πέντε νησιά (Λέσβο, Χίο, Σάμο, Ικαρία και Κύπρο) και έγινε λεπτομερής αναφορά στα μοναστήρια που αναφέρονται για κάθε περιοχή και σε ότι σημαντικό είχε να επιδείξει το καθένα. Το προϊόν του έργου ήταν ένας Ψηφιακός Δίσκος (CD-ROM), που περιλαμβάνει όλα τα σημαντικά εκθέματα των μοναστηριών και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα με σκοπό την διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας και την προβολή της ιστορίας και του πολιτισμού μας στον όποιο ενδιαφερόμενο με τρόπο εύκολο και ελκυστικό.

Το εν λόγω CD-ROM λειτουργεί με τη μορφή εικονικού μουσείου πολιτισμού στο οποίο προβάλλεται η πολιτιστική κληρονομιά των νησιών μέσα από την αναπαράσταση των σημαντικών εκθεμάτων των μοναστηριών, αποβλέποντας στην ψηφιακοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Παράλληλα, το CD-ROM συντελεί και στην τουριστική προβολή των νησιών καθώς η πολυεπίπεδη προβολή τους προς τον κάθε πιθανό ενδιαφερόμενο, άρα και δυνάμει επισκέπτη των νησιών μας, συντελεί στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως ο θρησκευτικός τουρισμός.

Παράλληλα όμως πρέπει να πραγματοποιηθούν και μια σειρά από ενέργειες άμεσης απόδοσης, που θα βελτιώσουν τη σχέση του επισκέπτη με τις τουριστικές υποδομές και τις αστικές λειτουργίες των νησιών του Αιγαίου. Δηλαδή η δημιουργία μιας τουριστικής πόλης ανθρωποκεντρικής με την τεχνολογία να βοηθά στην βελτίωση της καθημερινότητας, αλλά και να αναδεικνύει τα ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία της πόλης.

Πρώτο μέτρο είναι η δημιουργία άμεσων, λειτουργικών και αποτελεσματικών ηλεκτρονικών Δήμων στο διαδίκτυο. Η πιθανά υφιστάμενες ιστοσελίδες τους πρέπει να μετεξελιχθούν σε ηλεκτρονικές πύλες, οι οποίες θα περιέχουν έναν πλήρη οδηγό της πόλης, ενώ θα παρέχει ταυτόχρονα και στους δημότες αλλά και στους επισκέπτες πολλαπλές υπηρεσίες. Ειδικότερα στο σχεδιασμό πρέπει να προβλεφθεί ότι μέσω της δικτυακής πύλης ο πολίτης επισκέπτης μπορεί να λαμβάνει με ηλεκτρονική ταχυδρομείο έναν αναλυτικό τουριστικό οδηγό προσαρμοσμένο στις ανάγκες του, έχοντας πριν μελετήσει όλα εκείνα τα στοιχεία και τα δεδομένα, τα οποία του παρέχει η ηλεκτρονική πύλη.

Παράλληλα μπορεί να προχωρεί σε προπληρωμές των υποχρεώσεων του προς τις τουριστικές υπηρεσίες μέσω του διαδικτύου, να υποβάλει ερωτήματα, αιτήματα και πιθανές καταγγελίες. Παράλληλα πρέπει να προβλεφθεί μέσα από τις υπηρεσίες και τις δυνατότητες της δικτυακής πύλης και της ηλεκτρονικής πόλης η διάθεση πληροφοριών όπως η παροχή συμβουλών σε θέματα νομοθεσίας σε Εθνικό ή

Ευρωπαϊκό επίπεδο ,τα οποία πιθανά να διαφέρουν από χώρα σε χώρα, όπως π.χ. με την άδεια οδήγησης δίκυκλων. Επίσης μέσα στο πλαίσιο αυτό είναι αυτονόητη η ειδική ξενόγλωσση δικτυακή πρόσβαση , που θα ενημερώνει τους ξένους επισκέπτες της πόλης για την Ιστορία της πόλης , τις περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος, τα πολιτιστικά δρώμενα , την ξενοδοχειακή υποδομή , και την αγορά . Ο ηλεκτρονικός Δήμος δηλαδή , δημιουργεί δυνατότητες για παροχή νέων υπηρεσιών που θα διευκολύνουν τη ζωή των τουριστών.

Αυτό βέβαια πρέπει να πραγματοποιείται και πριν την άφιξη στον τουριστικό τόπο αλλά και κατά τη διάρκεια της παραμονής του σε αυτόν . Έτσι είναι πλέον δεδομένο ότι ο επισκέπτης πρέπει να έχει εύκολη πρόσβαση στο διαδικτύου μέσα από μια σειρά ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών λύσεων , όπως είναι τα infokiosk, οι υπολογιστές αφής, τα infokafe, καθώς και οι παρεχόμενες υποδομές στις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις , και στα τουριστικά κέντρα εξυπηρέτησης αναγκών.

Η νέα αυτή πραγματικότητα ανοίγει καινούργιες προοπτικές στην ανθρώπινη νοημοσύνη και μεταβάλλει τον τρόπο με τον οποίο συνεργαζόμαστε και συμβιώνουμε, επηρεάζοντας πολλές πτυχές της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Τα δίκτυα, κάθε μορφής και χαρακτήρα, θα παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη διεκπεραίωση των εμπορικών και οικονομικών συναλλαγών που έχουν να κάνουν με τον τουρισμό και τον πολιτισμό . Τα δίκτυα είναι οι φορείς αλλαγής της σχέσης του επισκέπτη με την πόλη ή το νησί.

Τα δίκτυα είναι ο καθοριστικός παράγοντας για να γίνει η ψηφιακή πόλη, για την οποία όλοι μιλούμε, από ουτοπία και φιλόδοξο σχέδιο, πραγματικότητα και δράση που θα αλλάξει τον τρόπο που θα εξυπηρετείται ο επισκέπτης . Ο τελικός στόχος αυτής της παρέμβασης είναι η ανάπτυξη της πόλης, η διαμόρφωση μιας νέας σχέσης μεταξύ του επισκέπτη και του τόπου και η διευκόλυνση της καθημερινότητας του.. Η κινητήριος δύναμη στις καινούργιες συνθήκες της ψηφιακής πόλης είναι η κατοχή και η διαχείριση της πληροφορίας.

Βρισκόμαστε μπροστά σε μια νέα δομή και οργάνωση των δραστηριοτήτων των τουριστικών περιοχών . Μέρος αυτής της νέας δομής είναι η οργάνωση του δήμου, η προσαρμογή της τοπικής αυτοδιοίκησης στο μοντέλο διοίκησης που απαιτείται από την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών. Το πρόγραμμα για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» που υπάρχει και για τους δήμους των νησιών του Αιγαίου δεν προχωρεί με τους ρυθμούς που απαιτείται, αλλά και απλές εξαγγελίες όπως τα κίνητρα για προμήθεια υπολογιστών ή κίνητρα για τη διάδοση της χρήσης του διαδικτύου, παραμένουν μόνο ως εξαγγελίες .